

Cô Nguyễn Thanh Trí, Giáo Sư Hội Hoa Nguyễn Du 1975-1981

Cảm ơn các em cựu học sinh trường trung học Nguyễn Du miền Nam California đã mời cô dự buổi tiệc mừng Tân niên hôm nay. Các em tổ chức tại nhà hai em Ngô Tất Tố và Liên. Cô đến dự buổi tiệc cũng cùng dịp về vùng này để dự đám cưới cháu và thăm con tại Santa Ana. Thật là một dịp vui đầu năm, trong không khí thân tình ấm cúng đầy ấp tình thầy trò. Điều làm cô cảm động nhất là tuy có nhiều em chưa “Một Tự” hay “Nửa Tự” học với cô, kể cả chủ nhân ngôi nhà này, ngôi nhà xinh đẹp đầy hoa Lan và bánh trái, thức ăn chung dọn sẵn trên hai bàn dài ở phòng ăn ngoài kia. Trong lúc chuyện trò, nhiều kỷ niệm được nhắc lại, một chút hương xưa trong khung trời cũ lại thoảng về. Làm sao cô quên được những khuôn mặt thơ ngây, những đôi mắt trong sáng long lanh nghịch ngợm, trong những giờ các em học vẽ với cô vào những năm sau 75.

Mặc dù hôm nay, đã hơn 25 năm sau cô mới gặp lại. Trước mặt cô, các em đã là những người có địa vị ngoài xã hội, và cả trong gia đình, vài em đã thành ông bà nội, ông bà ngoại, con cháu đầy nhà. Cô cũng đã là bà nội, bà ngoại nhưng cô vẫn sống và thơ với màu sắc bút cọ như thuở nào.

Cô nhớ ngày xưa, cô thường ví von nghệ thuật như một hạt nhân quý mà trong mỗi chúng ta đều có. Và cô đã nói điều này với các em, nhưng có lẽ các em đã quên mất rồi, giờ đây hãy dành vài phút để nghe cô nhắc lại nhé.

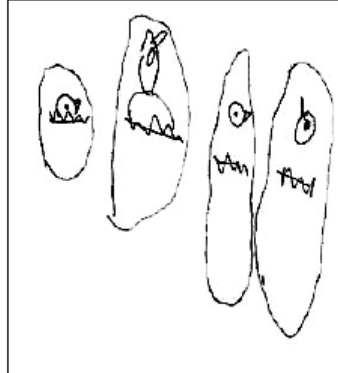
Ta hãy nhìn các em bé chơi đùa với nghệ thuật. Thật là hạnh phúc sung sướng, an bình và tự do, không lệ thuộc vào thiên nhiên thực tại, không nhìn ngắm suy tư, không dẫn đo suy tính, khi các em dùng màu sắc và đường nét để vẽ. Bởi các em bé đã có hình thể đường nét riêng tư, của một thế giới riêng tư mộng tưởng trong tâm hồn của các em. Những hình ảnh rất gần gũi thân thương: hình ảnh cha mẹ, bạn bè, cỏ cây, hoa lá, chim muôn, vạn vật, kể cả mèo, chó, voi, ngựa, xe đạp, xe hơi, nhà cửa, mây nước, trăng sao, và trời biển. Đó là cả một vũ trụ trong không gian vô tận của các em, mà mỗi hình thể là một chân dung chứa chan một tình cảm chân thành dào dạt.

Các em bé đã dùng với cả khối màu mà các em có thể dùng. Các em vẽ với cả những nét mà các em có thể vẽ trên một chất liệu các em có trong tay, hay chỉ có cây bút chì với mảnh giấy trắng cũng có thể tạo được những bức tranh dưới đây, bức tranh đượm sắc thái trừu tượng.

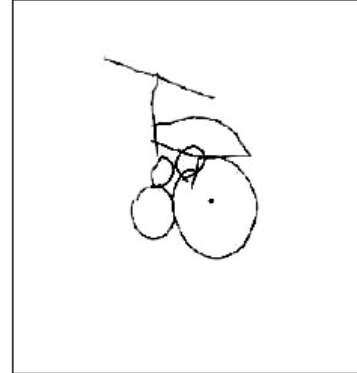
*

Con voi

Chim mùa đông

Xe đạp

Bẩm sinh nghệ thuật hội họa có trong mỗi con người chúng ta là những đường nét hình thù đơn giản như vậy, không có gì là khó hiểu hay kỳ bí rắc rối cao siêu, nhưng thật là thuần khiết nên đẹp vô cùng.

Chúng ta đã có nghệ thuật từ thuở khai thiên lập địa. Con người đã biết tìm những hang động mà sống. Đó là bước văn minh đầu tiên của loài người trên địa cầu này. Mọi người đều sống với nghệ thuật, vì nghệ thuật liên hệ đến sự tồn tại của loài người. Chúng ta đã sống với nghệ thuật nhiều hơn là sống với thiên nhiên: các kiểu mẫu, màu sắc áo quần, đồ trang sức, trang điểm, giày dép, túi xách, sách vở, xe cộ, nhà cửa, cơ sở, cao ốc, mọi thứ chúng ta đang dùng, đang ở, đang ngồi làm việc, những công viên cho trẻ con giải trí, vui đùa, v...v... đều là những tác phẩm nghệ thuật. Cho đến những phong tục, tập quán, hội hè, những ngày lễ lớn, ở chùa, ở nhà thờ được tổ chức một cách uy nghi. Tất cả đều nhờ sự trung bày phối trí với đủ hình thức nghệ thuật; tranh, tượng, trang trí cùng màu sắc, ánh sáng để tạo ra một khung cảnh huyền bí có ảnh hưởng đến tín ngưỡng tôn giáo của loài người.

Nền nghệ thuật được đổi thay, phát huy, nhờ sự đóng góp tài năng, sức sáng tạo của nhiều bàn tay, con tim, khối óc qua nhiều thế kỷ kể sao cho hết được. Càng ngày kỹ thuật càng tiến bộ thì nghệ thuật cũng liên kết theo.

Qua những thí dụ cụ thể đã nêu trên, chúng ta thấy :

Từ thuở thơ ấu, con người đã biết yêu màu sắc, hình thể, đường nét. Biết diễn đạt những tình cảm, những mơ ước trong tâm hồn, trong tiềm thức hay vô thức. Đó là năng khiếu bẩm sinh trong mỗi con người do Trời Đất, Cha Mẹ đã ban cho. Phải chăng đó là hạt nhân quý, đóm lửa tâm linh rực rỡ muôn sắc hoa là của nghệ thuật, và của hội họa nói riêng.

Cô cũng biết, ngày ngày các em quá bận rộn vì những công việc thiết thực, cần yếu cho đời sống vật chất, cho gia đình con cái, nên đã bỏ quên hạt nhân Nghệ Thuật của Trời cho ta. Cô nghĩ thật là phí của Trời, thật là một điều đáng tiếc. Nhất là chúng ta đang ở trong một thời điểm, một môi trường đầy áp nghệ thuật. Trau giồi và tìm hiểu nghệ thuật là một điều nên làm.

Ta cứ xem nghệ thuật như một môn giải trí, các em vào xem các phòng tranh, các viện bảo tàng nghệ thuật. Các nơi này cũng rất tĩnh lặng, êm đềm để các em ngắm nhìn thưởng thức cái thế giới của các họa sĩ, cũng là một cách làm thư giãn tâm trí, sau một tuần làm việc mệt nhọc. Như ngày nào các em học vẽ với cô, giờ vẽ luôn được xếp sau giờ toán hay lý hoá, để các em được thư giãn tâm trí trong môn “học chơi” này. Các em học chơi màu sắc, đường nét, học chơi trong cách nhìn cảnh vật, học vẽ phối cảnh (hay viễn cận perspective). Học nhìn góc độ ánh sáng bóng tối, học cách so sánh ba chiều để vẽ truyền chân cho đúng, để cảm quang sự vật chung quanh cho nhanh để ghi chép phát thảo khi cần đến v...v... Nhưng cô thích nhất là được nhìn các bài vẽ tự do của các em, để thấy cảm nhận riêng tư của các em.

Rồi đây sẽ đến lúc các em có những khoảng thời gian thư thái, không bận rộn nhiều về công việc làm ăn, các em muốn tìm lại hạt nhân quý ấy cũng chưa muộn, vì lúc nào nó cũng còn trong ta, nằm chờ chúng ta để tâm đến. Trong một thời gian, lá hoa nghệ thuật hội họa của ta sẽ đâm chồi nảy lộc tốt tươi, và ta đã tạo nên được thế giới màu sắc và đường nét hội họa của chính mình.

Để rồi mới cảm nhận cái thế giới nghệ thuật mà ta đang sống. Từ từ chúng ta sẽ thấy, sẽ nghe (cảm nhận) nhiều hơn, cảm nhận được những gì mà ta vẽ hay người khác vẽ. Những gì ta muốn nói lên, hay người muốn nói lên trong màu sắc nét vẽ đó, không những chỉ ở đề tài mà còn ở cả mỗi một chi tiết trong bức tranh.

Đi xa hơn nữa, chúng ta phải tìm hiểu học hỏi thêm ngôn ngữ của các đường lối hội họa khác, để thưởng lãm nghệ thuật hội họa một cách trọn vẹn sâu sắc hơn, và nhờ đó ngày càng phát huy năng khiếu hội họa bẩm sinh trong mỗi chúng ta, lựa chọn và trau dồi đường hướng hội họa mà ta thích.

Được như vậy thì còn gì vui thú hơn, an lạc hơn. Theo thiên ý của cô, đó cũng là một lối cho những ai muốn tìm về với chính mình, hay để biết cách dung hoà với thế giới nghệ thuật mà ta đang sống. Chúng ta sẽ cảm thấy yêu thích hội họa hơn, gần gũi với hội họa hơn. Và tìm đến với hội họa, như tìm đến người bạn tâm giao để tâm sự, hàn huyên, để gỡ gắm những cảm nhận vui buồn của chính mình, và nếu có duyên với nghệ thuật biết đâu các em lại đi xa hơn nữa, phát huy năng khiếu nghệ thuật của chính mình trên con đường dài ngút ngàn đầy hoa lá, sáng tạo của các em.

Ngày xưa cô nói với các em như trên vì cô yêu nghệ thuật, và trân quý nghệ thuật, cô muốn các em cũng trân quý và tìm hiểu nghệ thuật như cô. Hôm nay đầu năm mới, mới được gặp lại các em sau hơn một phần tư thế kỷ, cô lại nhắc đến chuyện cũ rích ấy cũng không ngoài mục đích nói trên.

Giờ đây, trong tuổi đời “cổ lai” cô lại xem nghệ thuật như một tín ngưỡng, để tìm về Chân Thiện Mỹ. Lời nhắc của cô như một hồi chuông chiều gió vào hư không, ít nhiều các em cũng có nghe, hay như những vệt màu nét bút của cô vẽ, mà chắc chắn có lần các em đã thoáng thấy đâu đó, hay trong vườn hoa <http://www.artistvietnam.com/>, phải không các em. Chúc các em và gia đình hiện có mặt tại đây cũng như các em ở xa, cô chưa được gặp lại, một năm Đinh Hợi an khang gặp mọi sự như ý. Rất tiếc cô phải về sớm không ở lại chung vui với các em cho đến tiệc tàn.

Thân thương

Cô Thanh Trí

Tân niên Đinh Hợi 2/2007

* 3 bức tranh vẽ của Silvie Đoàn lúc lên 3 lên 4 tuổi.